

Levensverzekeraar NN onderzoekt of de Belgen klaar zijn voor een langer leven. 10.000 Belgen denken mee en delen hun visie.

10.000 Belgen dachten na over langer leven en zijn het eens: werk, sociale zekerheid en de indeling van ons leven moeten anders.

Over het Langer Leven onderzoek

Via een grootschalig burgeronderzoek bestudeert levensverzekeraar NN in welke mate de Belgen en de maatschappij waarin we vandaag leven klaar zijn voor een langer leven. Het onderzoek gaat uit van een gezonde en langere levensverwachting en bestond uit twee fases.

Fase 1: De voorstudie, opgezet door het onafhankelijke onderzoeksbureau Indiville in opdracht van NN, werd online afgenomen bij 1564 Belgen tussen 22 april en 20 mei 2020. De onderzoekspopulatie bestaat uit 18 tot 79-jarigen en is representatief voor België. De maximale foutenmarge bedraagt 2,5%.

Fase 2: Deze voorstudie was het startpunt van een **grotere burgerbevraging** opgezet door het onafhankelijke onderzoeksbureau Indiville in opdracht van NN. Deze werd online afgenomen bij 8400 Belgen tussen 23 september en 31 december 2020 via de website <https://www.nn.be/nl/langer-leven> en <https://www.nn.be/fr/vivre-plus-longtemps>. De populatie bestaat uit 15 tot 94-jarigen. Voor de analyse werd een representatieve steekproef getrokken uit alle deelnemers. Deze steekproef telt 1900 respondenten en is representatief voor België. De maximale foutenmarge bedraagt 2,3%.

In beide onderzoeken werden vragen gesteld over hoe de Belg vandaag naar onze maatschappij kijkt, maar ook hoe hij of zij naar onze maatschappij zou kijken, moest hij of zij tussen 100 en 200 jaar oud worden.

In totaal werden in 2020 9993 respondenten bevraagd over langer leven.

Samenvatting: Lang en gelukkig leven enkel mogelijk wanneer werk, sociale zekerheid en indeling van ons leven veranderen.

Tussen september en december dachten 10.000 Belgen na over het langer leven dat zij en hun kinderen en kleinkinderen mogen verwachten. Langer leven heeft een enorme impact op onze maatschappij. Levensverzekeraar NN en onafhankelijk onderzoeksbureau Indiville vroegen 10.000 Belgen wat er moet veranderen om van dit langer leven een gelukkiger leven te maken. Er zijn drie prioriteiten. De manier waarop we werken, de manier waarop onze sociale zekerheid werkt en de manier waarop we ons leven inrichten (leren, werken, pensioen) moeten veranderen, is de conclusie.

Opmerkelijk is echter dat de Belgen de verantwoordelijkheid van zich af schuiven. De Belgen leggen de grootste verantwoordelijkheden om onze maatschappij klaar te stomen op een langer leven bij anderen, niet bij zichzelf.

Ook opmerkelijk: Jongeren zijn de grote afwezigen in dit burgeronderzoek. Ondanks vele inspanningen, toonde deze groep weinig interesse in het thema, terwijl net zij de vruchten van een langer leven en een betere voorbereiding daarop, zullen kunnen dragen. Er groeit een fundamenteel probleem als de groep jongeren niet wil meepraten en meedenken over de toekomst.

De Belgen zien drie domeinen waarin er moet veranderd worden. Vooral de manier waarop we werken, de sociale zekerheid en de manier waarop we ons leven inrichten moeten volgens de Belgen veranderen.

- ▶ **Hoe we werken, moet veranderen.** 68% van de Belgen zoekt actief hoe ze minder stress kunnen hebben en 54% voelt zich vaak tot altijd uitgeput aan het einde van de dag. Dit maakt dat vandaag amper 12% van de Belgen zegt een job te hebben die hij/zij zonder problemen tot zijn/haar 70ste zou aankunnen. **Verandering is nodig.** Positief is dat 67% open staat voor een grondige loopbaanverandering.
- ▶ **De sociale zekerheid moet veranderen. Maar hoe kan de sociale zekerheid veranderen wanneer de pensioenleeftijd voor de Belgen muurvast zit?** De helft van de Belgen vindt dat ze op 61 jaar genoeg gewerkt hebben¹ en vindt de -straks- wettelijke pensioenleeftijd van 67 jaar pas 'doenbaar' is als we ... 100 worden. Willen we onze sociale zekerheid afgestemd krijgen op de huidige evolutie, zullen we met een andere blik naar zowel werk als pensioen moeten kijken.
- ▶ **De indeling van ons leven moet anders, vindt de Belg, maar realistisch is hij niet.** Gemiddeld genomen wil de Belg graag 16% van zijn tijd studeren, 33% werken, 21% zorgen voor kinderen en familie en 30% in rust of pensionering vertoeven. Op 33 procent van de tijd genoeg verdienen om ook in de overige 66 procent van de tijd goed te kunnen leven, dat is niet realistisch. Dit is onhoudbaar.

NN biedt een instrument waarmee men kan meten of men klaar is voor een langer leven.

Elke Belg kan zich individueel voorbereiden op een langer leven. De [Langer Leven Test](#) berekent hoe klaar of voorbereid ieder van ons is op een lang en gelukkig leven en toont ook de vergelijking met leeftijdsgenoten. Er zijn meer dan 50 tips geformuleerd die elke Belg helpen met zijn persoonlijke voorbereiding. Gemiddeld hebben de Belgen een langer-leven-score van 57 op 100.

¹ <https://www.nn.be/nl/press-release/tot-op-vandaag-vindt-de-helft-van-de-belgen-dat-we-op-61-jaar-genoeg-gewerkt-hebben>

Lang en gelukkig leven enkel mogelijk wanneer werk, sociale zekerheid en indeling van ons leven veranderen.

Brussel, 4 februari 2021 - Tussen september en december dachten 10.000 Belgen na over langer leven. Want onze levensverwachting stijgt snel. Volgens het Federaal Planbureau zal het aandeel 67-plussers in België toenemen van 17% in 2019 tot 24% in 2070². En dat heeft grote implicaties voor onze maatschappij. Maar wat moet er nu echt veranderen om een lang en gelukkig leven mogelijk te maken? Levensverzekeraar NN en onafhankelijk onderzoeksbureau Indiville vroegen het aan 10.000 Belgen. Uit de analyses blijkt dat er drie prioriteiten zijn. De manier waarop we werken, de manier waarop onze sociale zekerheid werkt en de manier waarop we ons leven inrichten (leren, werken, pensioen) moeten veranderen in functie van onze stijgende levensverwachting. Daarnaast deelden de respondenten ook hoe ze die verandering zouden aanpakken. Suggesties zijn onder meer een vierdagen werkweek en een meerfasig leven. Nationale en internationale experts geven hun adviezen.

Willen we lang en gelukkig leven, is verandering noodzakelijk

Langer leven brengt heel wat gevolgen met zich mee. We moeten het kunnen financieren, we moeten langer gehuisvest worden, we zullen een ander type zorg nodig hebben...

Stuk voor stuk zaken waar we vandaag nog maar weinig oor naar hebben. Zo is onze wettelijke pensioenleeftijd weinig evolutief, is de verhouding actieven-gepensioneerden compleet uit balans en smeekt onze ouder wordende maatschappij om extra zorg. Er moeten dus zaken veranderen, maar wat?

De Belgen leggen de grootste verantwoordelijkheden om onze maatschappij klaar te stomen op een langer leven bij anderen. Willen we een lang en gelukkig leven kunnen leiden als de levensverwachting verder stijgt, dan moeten volgens de Belgen in eerste instantie de manier waarop we werken, de sociale zekerheid en de manier waarop we ons leven inrichten veranderen.

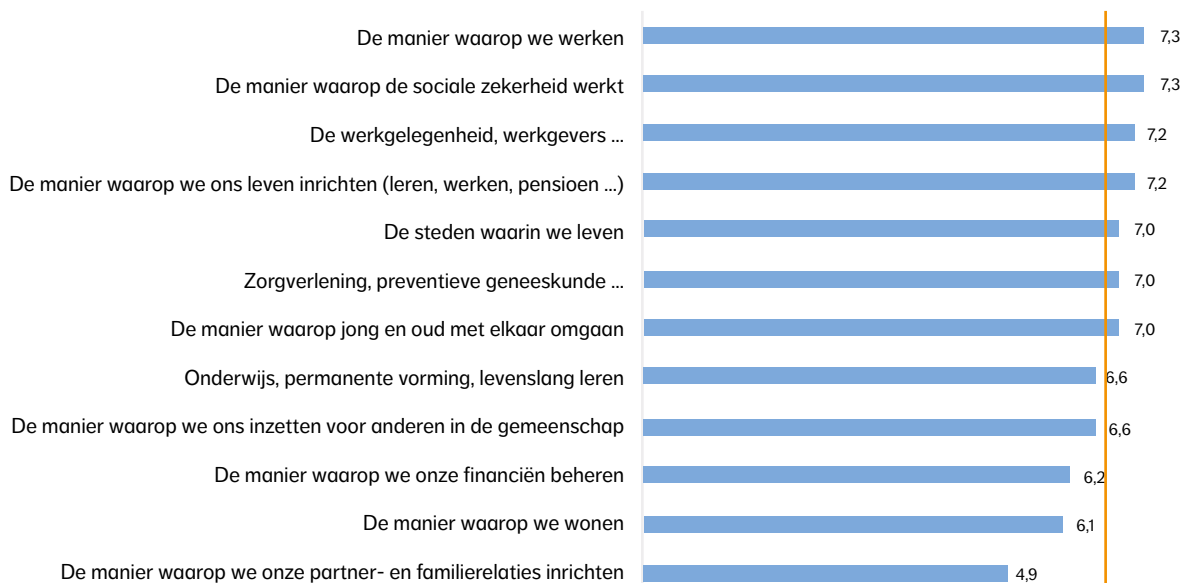
Onderwijs, extra opleidingen volgen en levenslang leren komen pas op een achtste plaats. De relatie met onze partner, de manier waarop we wonen en onze eigen financiën moeten volgens de Belgen het minste veranderen. Hier lijkt de Belg de verantwoordelijkheid dus van zich af te schuiven.

“Als we erin slagen de maatschappij tijdig klaar te stomen voor deze aankomende verandering, zullen het vooral de jongeren zijn die de vruchten ervan zullen plukken.”

— Prof. Andrew J. Scott

² <https://www.plan.be/press/communiqu-1857-nl-evolutie-van-de-belgische-bevolking-tegen-2070-trager-herstel-van-de-vruchtbaarheid-op-middellange-termijn-en-bevestiging>

Stel dat iedereen zoveel jaar wordt in goede gezondheid. In welke mate MOETEN onderstaande zaken dan veranderen om een lang én gelukkig leven te kunnen leiden?
(0 = er moet helemaal niets veranderen, 10 = alles moet veranderen)

“Langer leven brengt enorm veel mogelijkheden met zich mee, maar ook uitdagingen. De stijgende levensverwachting heeft een impact op alle onderdelen van onze maatschappij. Zo zal een groter deel van de populatie actief blijven, vooral de groep ouderen die actief blijft, wordt groter. Bedrijven moeten nadenken over hoe ze die extra werkkrachten zullen inzetten en flexibiliteit kunnen geven. Maar ook hoe ze intergenerationele relaties op het werk kunnen stimuleren zodat er maximale kennisoverdracht is in twee richtingen. De overheden spelen hier een grote rol in. Zij moeten hun land en de werking ervan voorbereiden op de nabije toekomst door preventieve gezondheidszorg te stimuleren, bedrijven aan te moedigen om een zo groot mogelijke groep burgers aan het werk te houden op een haalbare manier, en een nieuwe invulling te geven aan het onderwijssysteem. Maar we mogen niet vergeten dat we ook individuele verantwoordelijkheden hebben om een lang en gelukkig leven mogelijk te maken,” klinkt het bij **Andrew J. Scott, econoom aan de London Business School en internationale expert rond langer leven.**

Het gemiddelde van alle veranderingsscores op de verschillende elementen in onze maatschappij samen is 6,7/10. Wat betekent dat de Belg vindt dat de nood voor verandering in onze maatschappij tamelijk hoog is, willen we een lang en gelukkig leven kunnen hebben als de levensverwachting toeneemt.

Hoewel die gemiddelde score gecentreerd is rond het gemiddelde, zijn er enkele opvallende verschillen tussen een aantal profielen.

1. Volgens Belgen met een **masterdiploma** moet er meer veranderen om een lang en gelukkig leven te kunnen leiden als de levensverwachting blijft stijgen (7.12) dan wie geen diploma hoger secundair onderwijs heeft. (veranderingsscore van 7,12/10 versus veranderingsscore van 6,14/10)
2. Wie **ontevreden is met de huidige status van zijn leven**, ziet een hogere noodzaak voor verandering in de maatschappij dan wie tevreden is met zijn leven. Vooral werklozen geven onze maatschappij een hoge veranderingsscore (7.21). Ook wie helemaal ontevreden is over de balans tussen job en gezinsleven tekent een hogere veranderingsscore op (7.20) dan wie er tevreden over is (6.37). En wie zijn financiële situatie jaar na jaar ziet verslechteren (7.06) wil vaker veranderen dan bij wie het jaar naar jaar beter wordt (6.37).
3. Ook **locatie** speelt een rol. Inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (7.23) willen meer zaken zien veranderen dan Walen (6.84) of Vlamingen (6.52).
4. Tot slot roepen **jongere** respondenten (< 34 jaar) (6.91) meer op tot verandering dan 65-plussers (6.18).

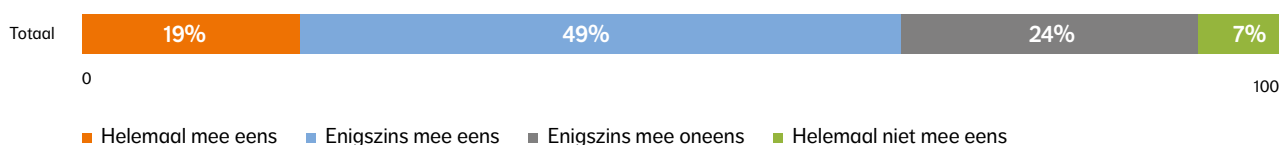
Jongeren zien dus wel degelijk de noodzaak om onze maatschappij voor te bereiden op een lang en gelukkig leven, maar bleven in de burgerbevraging een minderheidsgroep. Ondanks vele inspanningen, toonde deze groep weinig interesse in het thema, terwijl net zij de vruchten van een langer leven en een betere voorbereiding daarop, zullen kunnen dragen. Er groeit een fundamenteel probleem als de groep jongeren niet wil meepraten en meedenken over de toekomst. Het warm maken rond dit topic, kan verandering in de maatschappij stimuleren. Je voorbereiden op een lang en gelukkig leven, doe je op elke leeftijd.

Prof. Andrew J. Scott: “Ik begrijp dat jonge mensen zich minder aangesproken voelen rond het thema langer leven, het lijkt een ver-van-mijn-bedshow. Maar het tegendeel is waar. Het zal de eerste generatie zijn die optimaal zal kunnen genieten van een langer leven. Wie vandaag tussen de 20 en 30 jaar oud is, wordt geacht vlot de 80 te halen. En hun kinderen zullen met gemak 100 jaar halen. Als we erin slagen de maatschappij tijdig klaar te stomen voor deze aankomende verandering, zullen het vooral zij zijn die de vruchten ervan zullen plukken.”

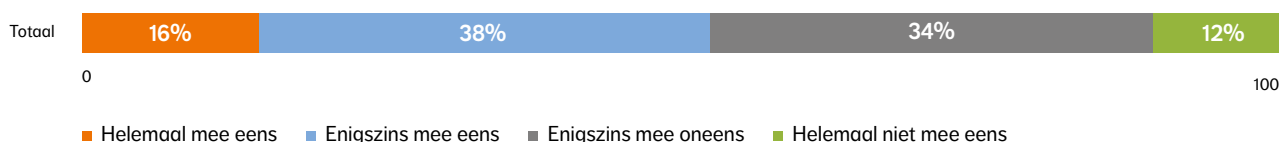
Hoe we werken moet veranderen: vierdagenwerkweek als oplossing?

De manier waarop we werken wordt door de meeste Belgen aangeduid als iets dat absoluut moet veranderen, willen we lang en gelukkig kunnen leven. En dat heeft heel wat redenen. De manier waarop we vandaag leven en werken is voor velen onder ons niet haalbaar op lange termijn. Uit het vooronderzoek blijkt dat we vandaag al te veel stress ervaren. 68% zoekt actief hoe hij minder stress kan hebben in zijn leven en 54% voelt zich vaak tot altijd uitgeput aan het einde van de dag. Dit maakt dat vandaag amper 12% van de Belgen een job heeft die hij zonder problemen tot zijn 70ste zou aankunnen.

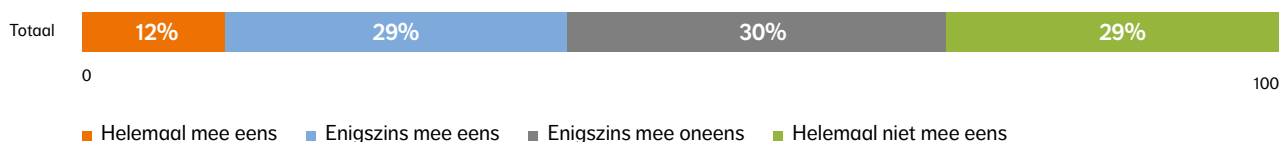
Ik zoek actief hoe ik minder stress kan hebben in mijn leven

Aan het eind van de dag voel ik me vaak uitgeput

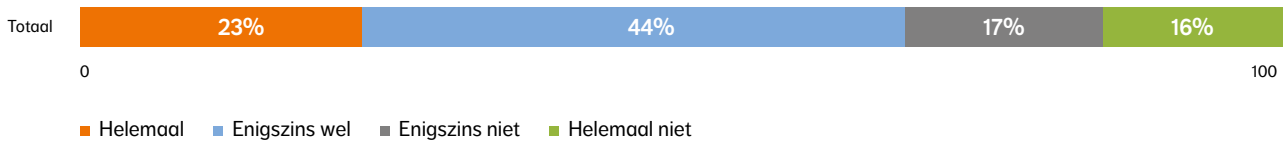

Ik heb een job die ik vlotjes tot mijn 70ste zou aankunnen

Maar de wil om het traditionele systeem te veranderen is er wel. 67% van de Belgen staat vandaag enigszins tot helemaal open voor een grondige loopbaanverandering. Denk hierbij aan een brandweerman die brandpreventieadviseur wordt of bouwvakker die verkoper wordt in een doe-het-zelf-zaak. Dergelijk omscholing kunnen de houdbaarheidsdatum van de carrière verlengen.

In welke mate zou je VANDAAG openstaan voor een grondige loopbaanverandering? Bv. Een brandweerman wordt brandpreventie-adviseur of een bouwvakker wordt verkoper

Om stress en tijdsdruk te laten afnemen en langer werken mogelijk te maken, wordt in de proactieve ideeën die de respondenten konden nalaten in de burgerbevraging ook geopperd voor een vierdagenwerkweek.

“In de open antwoorden komen een aantal suggesties over de manier waarop we werken regelmatig terug. Veel Belgen zoeken actief hoe ze hun stress en werkdruk kunnen verlagen. Vandaag is die te intensief aanwezig in onze maatschappij. Zeker wanneer we onze jobs langer zullen moeten uitoefenen omdat we langer leven, zullen we onze tijd anders moeten verdelen om het haalbaar te houden. De vierdagen werkweek wordt vaak aangehaald als een oplossing hiervoor. Sommige respondenten opperen het idee van een korte werkweek zonder dat ze daarbij langer willen werken. Andere zijn wel bereid om langer te werken,” licht **Colin Sanders, onderzoeker van Indiville**, verder toe.

Uit een keuze-experiment in het vooronderzoek bleek eerder al dat in het geval van langer leven 24% van de Belgen een vierdagen-werkweek van 9 uur per dag een waardig alternatief vindt voor onze huidige klassieke werkweek. Dit model zou al een eerste stap kunnen zijn in het loslaten van de klassieke loopbaan en het lineaire levensmodel waar we nu zo in vastgeroest zitten.

“Hoe haalbaar is een vierdagenwerkweek?” Experts aan het woord.

Philip Vergauwen, Decaan van de Solvay Brussels School of Economics & Management.

“Dit lijkt misschien een oplossing, maar uiteindelijk zit je opnieuw vast in een opgelegde formule. We moeten breder denken dan dit. Een vierdagenwerkweek is zeker een piste om onze arbeidsmarkt te flexibiliseren, maar wanneer het de norm wordt, verzeil je opnieuw in dezelfde situatie als vandaag. Het voordeel van de huidige crisis is dat we vandaag al experimenteren met nieuwe werkvormen. Dit kan zeker een positieve impuls geven aan de toekomstige invulling van onze werkweek.”

Ans De Vos, Professor aan de Antwerp Management School en de Universiteit Antwerpen, expert in duurzaam loopbaanbeleid is het eens met Philip Vergauwen:

“Het gaat niet meer zo zeer over het aantal uren en wanneer je die dan moet presteren, maar wel over wat een gezonde dosering kwalitatief werk is. Je werk moet een balans vormen tussen uitdaging en comfort. Zeker op langer termijn is deze balans essentieel. Hoe je dat vertaalt naar dagen en uren is hieraan ondergeschikt en hangt af van de job aan sich en is persoonsgebonden. Hier flexibel mee kunnen omgaan is zeer belangrijk.”

De pensioenleeftijd zit muurvast, hoe kan de sociale zekerheid dan veranderen?

De Belgische sociale zekerheid bestaat ondertussen 76 jaar³. Hoewel het systeem doorheen de tijd sterk evolueerde, lijkt het vandaag geen antwoord te bieden op de stijgende levensverwachting. De verhouding actieven-gepensioneerden is vandaag compleet uit balans, terwijl langer actief blijven voor veel Belgen nog geen optie is.

Zo bleek dat de helft van de Belgen vandaag vindt dat ze op 61 jaar genoeg gewerkt hebben⁴ en vinden ze de -straks-wettelijke pensioenleeftijd van 67 jaar pas 'doenbaar' als we 100 worden, wat in 2030 nog niet het geval zal zijn. De pensioenleeftijd verhogen en mensen zin geven om langer te werken gaan hand in hand. Willen we onze sociale zekerheid afgestemd krijgen op de huidige evolutie, zullen we met een andere kijk naar zowel werk als pensioen moeten kijken.

En opnieuw geven de Belgen signalen van hoop in het vooronderzoek. Daaruit blijkt dat 50% van de gepensioneerden bij een gezond en verlengd leven opnieuw aan de slag zou willen en een bijscholing zou volgen om opnieuw te werken of te ondernemen.

Klopt de indeling van ons leven nog wel?

Het mag duidelijk zijn dat de grote traditionele blokken die we vandaag in ons leven hanteren niet verzoenbaar zijn met een lang en gelukkig leven in het kader van de stijgende levensverwachting. Vandaag volgen we een lineair levenspad. We studeren, werken en gaan vervolgens op pensioen, dit volgens een vast stramien. Gemiddeld genomen wil de Belg graag 16% van zijn tijd studeren, 33% werken, 21% zorgen voor kinderen en familie en 30% in rust of pensionering vertoeven. Dit wil zeggen dat de Belg met de inkomsten uit de activiteit tijdens een derde van zijn leven, twee derden moeten kunnen financieren.

Als we deze levensverdeling aanhouden, zullen we, wanneer we langer leven, harder moeten werken en meer moeten sparen in een vrij korte periode. Maar dat lijkt niet realistisch te zijn.

Een meerfasig leven, waarbij we loskomen van de klassieke lineaire levensverdeling, en we vlot kunnen wisselen tussen werken, studeren en rusten, biedt uitkomsten volgens de 10.000 Belgen. Op voorwaarde dat de impact op de financiële situatie en de pensioenrechten herzien wordt.

“De verhouding tussen studeren, werken en rusten is vandaag niet aangepast aan onze levensverwachting en dat is een rem op onze maatschappelijke en economische vooruitgang. Het pensioendebat, het debat over de arbeidsmarkt en de oproep rond levenslang leren moeten we bekijken vanuit de missie om zo veel mogelijk mensen lang, gezond en gelukkig te laten deel uitmaken van het maatschappelijk leven (inclusief de economie uiteraard),” klinkt het bij Dirk Schyvinck, auteur van “Wat als we straks 100 worden.”

“De grote vraag bij de respondenten is wie deze periodes van tussentijdse ‘rust’ voor bijvoorbeeld een sabbatical, tussentijdse opleiding, het zorgen voor het gezin, mantelzorg en vrijwilligerswerk zal betalen? Maar ook wat er na deze periodes gebeurt blijft een groot vraagteken. Vandaag wordt in onze maatschappij nog te vaak afgestraft,” merkt Colin Sanders, onderzoeker bij Indiville.

“Afwijken van het lineaire leven wordt vaak bestraft. Maakt het basisinkomen en/of loopbaansparen het meerfasig leven betaalbaar?”

Ans De Vos: “We moeten af van dat klassieke lineaire denken over leren, werken en pensioen. Die fases zijn niet langer van toepassing op onze maatschappij, zeker nu alles zo snel verandert. De kans dat je tijdens een 42-jarige (of langere) loopbaan exact hetzelfde kan blijven doen, is miniem. Dit komt deels door de snelle digitalisering, maar het gaat verder dan dat. Onze wereld is volatiel, onzeker, complex en ambigu geworden. In het vakjargon zeggen we dat we in een VUCA-wereld leven. We moeten leren omgaan met al die onzekerheden en daarvoor moet iedereen mee aansluiten rond de tafel, onze structuren omdenken en inderdaad een nieuwe manier van financieren uitdenken. Loopbaansparen is zeker een goede piste, op die manier kunnen mensen iets opbouwen, over werkgevers heen. Maar alvorens je dit kan bekomen zal je hen eerst moeten activeren en actief begeleiden.”

³ <https://www.75jaarsocialezekerheid.be/nl/>

⁴ <https://www.nn.be/nl/press-release/tot-op-vandaag-vindt-de-helft-van-de-belgen-dat-we-op-61-jaar-genoeg-gewerkt-hebben>

Philip Vergauwen treedt Ans De Vos bij: “Afwijken van lineair leven moet inderdaad kunnen. Maar verantwoordelijkheidszin creëren zal hier een belangrijk onderdeel van worden. Je kan de factuur niet zomaar versturen naar de samenleving natuurlijk. Flexibiliteit brengt vandaag meer risico met zich mee en dat moet gemanaged worden. Een basisinkomen KAN wel een element zijn om basiszekerheid in te bouwen en om flexibeler werken mogelijk en minder risicovol te maken.”

“Autonoom omgaan met de vrijheid van een meerfasig leven vergt meer zelfkennis en een grotere veranderingsbereidheid van de Belg.”

Volgens Philip Vergauwen wordt dit een grote uitdaging: “Hier is nog werk aan de winkel. Wij Belgen willen allemaal meer beslissingsvrijheid en meer flexibiliteit, maar we schuiven de factuur maar al te graag door naar anderen. We nemen graag, maar geven niet graag terug. Ook ons conservatieve denkbeeld staat ons voorlopig nog in de weg om te kunnen veranderen.”

Ans De Vos: “Op professioneel gebied moet de Belg in eerste instantie leren loskomen van zijn job en zelf aan de slag gaan met zijn loopbaan. Loopbaancompetenties en een mindset gericht op leren zijn hierbij essentieel. Hoe jonger we deze competenties aanleren, hoe beter. Hier is een grote rol weggelegd voor het onderwijs. Want vandaag is de leercultuur in België nog te beperkt.”

Wat kunnen we als individu doen om ons voor te bereiden?

Langer leven heeft niet alleen een grote impact op de maatschappij, maar ook op het individu. Prof. Andrew J. Scott benadrukt dat dit een zee aan mogelijkheden schept, op voorwaarde dat we ons erop voorbereiden, we moeten onze future-proof self uitvinden en dit op elke leeftijd.

Levensverzekeraar NN en het onafhankelijke onderzoeksbureau Indiville ontwikkelden samen De Langer Leven Test. Deze berekent hoe klaar of voorbereid ieder van ons is op een lang en gelukkig leven en toont ook de vergelijking met leeftijdsgenoten. Er zijn meer dan 50 tips geformuleerd die elke Belg helpen met zijn persoonlijke voorbereiding.

Elementen die de langer-leven-score beïnvloeden zijn de financiële veerkracht (geld en vastgoed), de intellectuele vaardigheden (kennis en vaardigheden), de sociale veerkracht (leven en werk) en de mentale veerkracht (relaties en verandering).

Gemiddeld hebben de Belgen een langer-leven-score van 57 op 100. Daarmee behoort het gemiddelde tot de 'voorzichtigen'. Als individu zijn we nog niet helemaal klaar voor een langer leven. Er is dus nog ruimte voor verbetering. Hierbij alvast enkele tips van Prof. Andrew J. Scott:

- ▶ Kijk niet naar hoe onze ouders of grootouders het gedaan hebben, ons leven zal er volledig anders uitzien, we hebben een volledig nieuw kader waarin we zelf kunnen bepalen wat we wil doen!
- ▶ Ga bewust om met je gezondheid, zorg voor je lichaam en zet preventief in op het gezond houden van je eigen zijn! Beweeg, eet gezond en doe de nodige preventieve check ups.
- ▶ Investeer in je relaties, onderhoud ze.
- ▶ Ga intergenerationele gesprekken aan, zowel in de privésfeer als op het werk. Generaties kunnen heel wat bijleren van elkaar.
- ▶ Wees niet bang van technologie. Alles evolueert snel en dat zorgt ervoor dat sommige jobs zullen verdwijnen, maar ook dat er nieuwe zullen bijkomen. Dat zal van een inspanning vragen, iedereen zal zich moeten bijscholen. Maar dat vormt geen probleem, laat technologie, technologie zijn, we moeten ervoor zorgen dat we weten hoe we ermee om moeten. Wij, als mensen, hebben andere troeven; menselijk zijn!

Wil je weten of jij klaar bent voor een lang en gelukkig leven? Doe de test hier: nn.be/langerleven.

Over NN

Een lang leven is maar waardevol als het ook een gelukkig leven is. Daarom leidt en inspireert NN als levensverzekeraar het debat rond een lang & gelukkig leven.

Sinds 2018 bouwt NN zijn expertise inzake geluk via een NN-leerstoel aan de UGent. Prof. dr. [Lieven Annemans](#) en zijn team onderzoeken wat de Belg gelukkig maakt en hoe ze samen kunnen werken aan een gelukkig leven. Sedert 2020 gaat NN een stapje verder. In een maatschappij waarin we met z'n allen langer leven, gaat NN samen met het onafhankelijke onderzoeksbureau Indiville en onderzoeker Colin Sanders na in welke mate de Belg en de maatschappij waarin we vandaag leven klaar zijn voor een langer leven, en hoe we van dit langer leven ook een gelukkig leven kunnen maken. NN kiest hierbij steeds voor een inclusieve aanpak waarbij experts, beleidsmakers en de Belg zelf betrokken worden.

Uiteraard heeft NN concrete oplossingen in huis om je pensioen, je vermogen en gezinsinkomen te beschermen. Maar NN kijkt verder: naast je financieel welzijn heeft NN ook oog voor je mentaal en fysiek welzijn: de drie pijlers voor een lang & gelukkig leven.

NN telt 1,6 miljoen klanten in België en behoort tot NN Group, een internationale verzekeraar en vermogensbeheerder met een uitstekende kapitaalpositie, actief in 18 landen wereldwijd. NN staat tot je dienst via hun partnernetwerk van banken en makelaars dat blijft groeien.

Voor meer informatie over NN: www.nn.be

Voor meer informatie over 'Langer Leven': nn.be/langerleven.

Perscontact

Annelore Van Herreweghe

communicatie@nn.be

 0494 17 02 00

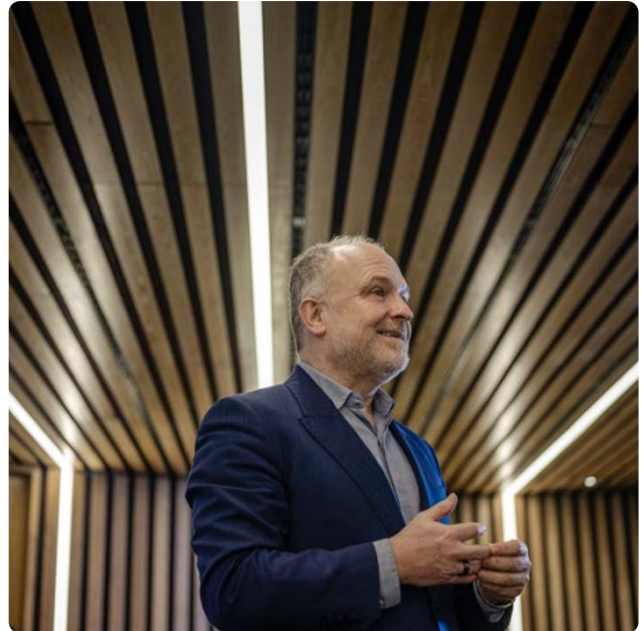
Bijlage: Biografieën

Biografie Prof. Andrew J. Scott

Andrew J Scott, professor economie, voormalig plaatsvervangend decaan aan de London Business School en onderzoeksmedewerker bij het Centre for Economic Policy Research, richt zijn onderzoek tot langer leven oftewel longevity, de vergrijzende samenleving en fiscaal beleid en schuldmanagement. Zijn werk is breed gepubliceerd in toonaangevende tijdschriften.

Zijn boek met Lynda Gratton, [The 100-Year Life: Living and Working in an Age of Longevity](#), is gepubliceerd in 15 talen, is een Amazone-bestseller en werd tweede in de FT/McKinsey Business Book of the Year Award 2016 en Japanse Business Book of the Year Award 2017.

Zijn nieuwe boek, uitgegeven in 2020, [The New Long Life: A Framework for Flourishing in a Changing World](#) (mei 2020 in UK/Dec 2020 in de VS), gaat in op de vraag hoe de uitdagingen en kansen van sociaal en technologisch vernuft een nieuw tijdperk van langer leven kunnen vormen.

Biografie Philip Vergauwen, Doyen Solvay Brussels School of Economics & Management

Philip Vergauwen is momenteel decaan van de Solvay Brussels School of Economics and Management (SBS-EM), Université libre de Bruxelles.

Voordien was hij decaan van de Maastricht University School of Business & Economics (SBE-UM) (2013-2017) waar hij tot 2013 gewoon hoogleraar Controlling, en departementsvoorzitter Accounting & Information Management en directeur van de internationale Executive Master of Science of Finance and Control (iEMFC) van de Universiteit Maastricht was.

Van 2007-2010 was hij decaan van de Faculteit Bedrijfseconomie van de Universiteit Hasselt (België), na voorzitter te zijn geweest van de Universiteitsraad van de Universiteit Maastricht (2003-2004).

Hij is Doctor Honoris Causa van de Jyväskylä University (School of Business and Economics) in Finland (mei 2019).

Biografie Ans De Vos

Ans De Vos is werkzaam als professor aan de Universiteit Antwerpen en full professor aan Antwerp Management School, waar zij houder is van de SD Worx Leerstoel "Next Generation Work: Creating Sustainable Careers". Loopbanen, loopbaanontwikkeling en de uitbouw van een duurzaam loopbaanbeleid voor werknemers én organisaties vormen de kernthema's van haar onderzoek. Specifieke aandacht gaat daarbij naar inzetbaarheid doorheen de loopbaan en de gevolgen van een snel wijzigende loopbaancontext. Zij onderzoekt deze thema's vanuit een individueel, bedrijfs- en beleidsperspectief. Naast internationale academische publicaties over dit thema, vormt de vertaalslag van haar inzichten naar de praktijk een belangrijk speerpunt van haar werk. Ze werkt dan ook actief samen met bedrijven en organisaties, waar zij een veelgevraagd spreker is rond dit thema. Zij is tevens voorzitter van het Partnerschap Levenslang Leren, opgericht door de Vlaamse ministers van Werk en van Onderwijs.

Biografie Wim Adriaens

Wim Adriaens (41) is sinds juli 2019 gedelegeerd bestuurder van VDAB. Hij studeerde Germaanse Talen (KU Brussel en KU Leuven), Toegepaste Economische Wetenschappen (UFSIA) en Rechten (RUG). Hij begon zijn loopbaan bij de FOD Budget en Beheerscontrole en werd in 2009 raadgever van Vlaams minister van Financiën en Begroting Philippe Muyters. In 2016 werd hij kabinetschef van Philippe Muyters.

Dirk Schyvinck, auteur van het boek “Wat als we straks 100 worden?”

Dirk Schyvinck (1958) is socioloog van opleiding en vervulde diverse nationale en internationale managementfuncties in de media-, marketing- en bankwereld.

Hij pleit in zijn boek ‘Wat als we straks 100 worden?’ voor een jonge kijk op vergrijzing en biedt een vernieuwende blik op de toekomst van het langere leven. Hij is een veel gevraagd spreker op nationale en internationale podia.

En als pleitbezorger van dringende sociale innovatie (naast de vernieuwingen op technologisch vlak), geeft hij advies aan bedrijven en instellingen hoe ze met de vergrijzing en met thema's als langer leven, langer werken en intergenerationele samenwerking kunnen omgaan.

